

SAMOBORSKE

Br. 19

God. IV.

Samobor, 1. listopada 1955.

List izlazi svakog 1. i 15. u mjesecu. — Cijena pojedini-
nom broju 10 Din. — Tromjesečna pretplata 60 Din.,
polugodišnja 120 Din. — Tekući račun kod filijale Na-
rodne banke u Samoboru broj 415-T-98. — Glavni i
odgovorni urednik Stanko Vučurinec, Starogradska 15.
Tiskara „Prosvjeta“ Samobor.

NOVINE

ORGAN SOCIJALISTIČKOG SAVEZA RADNOG NARODA GRADA I OKOLNOSTI SAMOBOR

PREKO PET HILJADA LJUDI POSJETILO I. POLJOPRIVREDNU IZLOŽBU

U Samoboru je 24. i 25. IX. održana I. poljoprivredna izložba naše općine, na kojoj je izlagalo preko 200 izlagača. Izložba je održana u 2 dijela, poljoprivredni proizvodi izloženi su bili u čitaonici Narodnog doma, a stočna smotra na Gradskom sajmištu u Gajevoj ulici. Računa se, da je oba dijela izložbe posjetilo preko 5.000 ljudi.

Na čitavoj izložbi opazio se bogati asortiman izložbenih uzoraka i zavidna kvaliteta. Samo goveda je bilo izloženo 123 komada, od kojih su 21 dobili nagrade. Prva nagrada nije dodijeljena, a drugu je dobilo 6 izlagača i to: Martin Vajgand iz Molvica, Stjepan Tomašica iz Kerestince, Marko Jelinčić iz Orešja, Zvonko Bašić iz Sv. Martina, Stjepan Črnjak i Braslovja i Imbro Koiman iz Hrastine. Također je dodijeljeno 15 trećih nagrada. Druga nagrada iznosila je 10.000 dinara po govedu, dok je treća iznosila 5.000 dinara.

Teladi je bilo izloženo 9 i to isključivo umjetne oplodnje. Izlagači su izložili 38 kom. svinja. Prva nagrada od 5.000 dinara dodijeljena je Josipu Vrbaniću iz Samobora za svinju njemačke oplemenjene pasmine staru 17 mjeseci i tešku 216 kg. Podijeljene su 3 druge nagrade u iznosu od 3.000 dinara slijedećim izlagačima: Zenki Prevendar iz Samobora, Josipu Gabriši iz Sv. Nedjelje i Nikoli Kurtalu iz Samobora. Također je podijeljeno 5 trećih nagrada. Za nagradene iznose može se nabaviti i umjetno gnojivo.

U čitaonici Narodnog doma, gdje je bio

ULOGA DOZA U NAŠOJ POLJOPRIVREDI

Kad je već riječ o poljoprivrednoj izložbi, održanoj u Samoboru, nije na odmet upoznati poljoprivrednike s ulogom, koju je odigrao Državni osiguravajući zavod (DOZ) u zaštiti poljoprivrednika od raznih elementarnih i drugih nepogoda. Ta značajna uloga DOZ-a lijepo se očituje u brojevima, koji govore o isplaćenim štetama.

Tako je primjerice isplaćeno po DOZ-u u toku 1952.-53.-54. u kotaru Samobor Din 4.019.342, na ime naknade štete počinjene tučom, uginućem i ostalim elementarnim nepogodama. Ti nam brojevi govore, da nije bilo tog osiguranja, mnogi bi naši poljoprivrednici pali na prosjački štap. Mnogi naši radni ljudi ne gledaju pravilno na ulogu DOZ-a, zbog čega trpe ogromne štete, a koje su mogli izbjeći s malim ulogom u vidu osiguranja. S tom praksom bi trebalo već jednom prestati i pristupiti s više povjerenja u osiguranje i na taj način osigurati spokojstvo i sigurnost, da nas jedna poplava, tuča ili požar ne će baciti u bijedu i očaj.

Svaki pojedinac je bespomoćan u nesreći, koja mu stalno lebdi nad glavom, ali udruženi u uzajamnoj pomoći organiziranoj preko DOZ-a možemo mirno bez straha gledati u sutrašnji dan.

Poljoprivrednici, ne zaboravite, dok nije kasno izvršiti osiguranje svoje imovine. MB.

izložen povrtljarski dio, ljudi su živo komentirali i pritom žestoko gestikulirali rukama. Zavod za voćarstvo iz Bistraca, svojim izložbenim prostorom, najviše je privukao posjetilaca. Posebno treba naglasiti odličnu kvalitetu jabuka iz Bistraca i to: ontario, london pepping, jomathana i boskop. Od privatnih izlagača dobru kvalitetu jabuka je izložio i Milan Šošarić iz Samobora. Poduzeće »Biljana« iz Zagreba, izložilo je ljekovite bilje, koje se sakuplja u Samoborskom gorju, kao: bazgu, glog, šipak, podbjel i dr. — Svoje proizvode izložio je i povrtljar Ivan Trpin iz Samobora, od kojih je naročito zapažen karfiol i rajčice.

Vino su izložili: Franjo Oslaković iz Samobora, Poljoprivredna zadruga iz Galgova, Mika Dumić iz Smerovšća i Jerbić iz Braslovja, te Nikola Kurtal iz Samobora. Razne vrste sjemenja izložila je Kalinovića i pojedini proizvođači. Tu je izloženo i

Kućni savjeti su nosioci društvenog upravljanja zgradama

Pred par dana održana je sjednica Savjeta stambene zajednice u Samoboru, kojoj su osim članova Savjeta prisustvovali NOO-e Stanko Vučurinec, načelnik Odjela za komunalne poslove Vladimir Mataušić i šef Stambene uprave Marijan Grakalić.

Sjednica je raspravljala o popravku

PREKO 350 NERIJEŠENIH MOLBI ZA STAN

U Stambenoj upravi u Samoboru ima preko 350 molbi za dodjelu stana. Mnoge se molbe moralo odbiti zbog pomanjkanja stambenog prostora. Ovu akutnu situaciju otežavaju i pojedini građani, koji se bez rješenja Stambene uprave sami useljavaju u stanove.

Tako je ovih dana deložiran Stjepan Mahović u Starogradskoj ulici iz jednosobnog stana, što ga je zauzeo u kući Zvonka Šetina. — Josip Tišljar naselio se bez rješenja Stambene uprave u Obrtničkoj ulici 24., a Janko Puškar u Gornji kraj 19. — Potpuno je opravdano, da se ovakvi građani iseljavaju prisilnim putem, jer se ne drže zakonskih propisa. Smatramo, da bi protiv te vrste prekršitelja trebalo poduzeti i druge zakonske mjere, kako bi se ta pojava iskorjenila, a građani pravilnim putem dobivali stanove. S.

NAŠLA SINA NAKON 14 GODINA

Pored mnogih Srba iz naših krajeva ustaške su vlasti 1941. god. protjerali u Srbiju i Ljubicu Lončar, koja je iza sebe ostavila sina Dušana.

Nakon 14 godina uspjelo joj je pronaći sina Dušana, koji je u službi u Narodnoj miliciji u Samoboru. Susret je bio dirljiv i sin je odlučio, da majku više ne pušta od sebe, i na taj joj se način oduži za sve podnešene boli i stradanja kroz sve ovo vrijeme. M.

krmno bilje i žitarice, a napose kvalitetni kukuruz u klupovima. — Krasne, kao vošak žute kruske, izložio je Josip Vrbanić iz Samobora, a lijepe jabuke Stjepan Sešerina iz Galgova. Kvalitetne dunje izložio je Hinko Garašić iz Falašćaka. Izvrno grožđe voštinu, portugizac, crvenu i bijelu plemenku izložio je Vinko Ložnjak iz Doeca kod Sv. Martina. Poljoprivredno dobro iz Kerestince izložilo je ogromna egipatsku ciklu, praški celer, nantes mrkvu i drugo.

Među detalima zapazili smo uspješni krumpir sebaljo Nikole Mihelića. — U 128 pregrada bilo je mnogo zanimljivih izložbenih uzoraka. Na sve posjetioce ova je izložba učinila duboki dojam i svi mi bili smo zadovoljni činom, što smo vidjeli.

Bez pretenzija možemo reći, da je ova I. poljoprivredna izložba u Samoboru potpuno zadovoljila, ne samo po kvaliteti izloženih proizvoda i stoke, nego i po broju izlagača i izložbenih objekata. Samoborska poljoprivreda u toku posljednjih nekoliko godina imala je vidan napredak, na svakom koraku osjeća se njeno jačanje i sve veća briga poljoprivrednika za unapređenje poljoprivrede. M. Grakalić

zgrada uključenih u Stambenu zajednicu prema predstavkama, koje su joj podnijeli pojedini kućni savjeti. Donjeća je odluka o popravku velikog broja zgrada iz fondova Stambene zajednice.

Dosada je od stanarina uplaćeno preko 1.700.000 dinara. Od toga je oko 400.000 utrošeno na popravak kuća. Radovi, koji će se ovu zimu izvoditi na pojedinim kućama, iznositi će daljih 500.000 dinara.

Svi radovi, kontrola i izvršenje popravaka vrši se preko izabranih kućnih savjeta u zgradama, koje sačinjavaju svi stanari. Neki kućni savjeti zanemaruju svoje obaveze i puštaju, da im kuće stoje nepopravljene. Stambena zajednica dosada je dobivala sve nužne i investicione popravke. Opaža se, da neki kućni savjeti vrše pojedine popravke na zgradama bez znanja Stambene uprave, odnosno Savjeta stambene zajednice. Za sve radove, koji se izvode, treba da bude narudžba Stambene uprave s iznosom vrijednosti rada, kako se ne bi događalo, da se računi ne mogu isplatiti ili moraju odbiti zbog nedovoljno finansijskih sredstava u pojedinim fondovima.

O problemu društvenog upravljanja stambenim zgradama treba da se diskutira i na sastancima SSRN i SKJ, te da te organizacije uzmu aktivno učešće u rješavanju pojedinih konkretnih pitanja. K.

PODJELA ZAJMOVA U NAROD. BAN I

Narodna je banka pristupila podjeli zajmova radnicima i službenicima u v.s. ni jedne trećine plaće za nabavu industrijske robe i na taj način omogućila mnogima, da si obnove obušu i odjeću za predstojeću zimu pa čak i da si nabave namještaj. Tu okolnost koriste mnogi radnici i službenici, a i po neki privatnik uz savjetovanje uvjete. M.

PROSVJETA I KULTURA

Rad školskog odbora Narodne osmogodišnje škole

Društveno upravljanje, kao novi oblik našeg državnog i društvenog života, zahvatilo je sve grane naše djelatnosti.

Široki slojevi naših radnih ljudi izravno učestvuju u upravljanju našim tvornicama, poduzećima i drugim ustanovama, te svojim savjesnim radom, znanjem i iskustvom doprinose boljem napretku svoga radnog djelokruga, te većoj sposobnosti rada cijelog svog poduzeća.

Stoga društveno upravljanje nije mimoišlo ni našu prosvjetnu politiku. Pri svakoj školi osnovan je poseban odbor, sastavljen od ljudi, uglavnom roditelja, koji imaju smisla ili se zanimaju za prosvjetne i uopće kulturne prilike u mjestu. Na taj način mnogi roditelji imaju veći dodir sa školom, koju polaze njihova djeca, kao i sa svim pitanjima škole.

Takav školski odbor ima i Narodna osmogodišnja škola u Samoboru. On broji 15 članova. Članove odbora izabrali su zborovi birača na svojim redovitim sastancima. Svaki blok izabrao je po jednog člana, dok je ostale postavio Narodni odbor gradske općine i Nastavnički zbor, naime 4 člana su nastavnici naše škole.

Na nedavnoj svojoj sjednici, koja je održana početkom nove škol. godine, odbor je u 1. toč. dnevnog reda pretresao novi Opći zakon o upravljanju školama, a u 2. toč. dnevnog reda škol. odbor bijaše upoznat s uspjehom učenika u prošloj 1954.-55. školskoj godini.

Školski odbor se zanimao tokom cijele prošle škol. godine za rad škole i uspjeh učenika, pa je i preko Nastavničkog zbora poduzimao mjere za poboljšanje uspjeha.

Nakon izvještaja, koji je dao upravitelj škole drug Josip Hetler, škol. odbor se složio, da uspjeh u prošloj škol. godini zadovoljava. U našu školu bilo je ukupno upisano 960 polaznika. Pozitivno je bilo ocijenjeno 800, dok su ostali imali popravak ili su pali na godinu dana. Od 90 učenika, koji su polagali popravne ispite — nije zadovoljilo 20 učenika.

Predsjednik škol. odbora drug ing. Teodor Đurić predložio je, da se članovi škol. odbora potanje upoznaju s nastavnim planom i rasporedom.

Školski odbor je nadalje ustanovio, da se jedan dio učenika, koji stanuju na širem školskom centru, t. j. u selima Mirnovec, Farkaševac i Gradna, još nije upisao u više razrede naše škole, iako su škol. obveznici do navršene petnaeste godine živo-

ta. Škola će poduzeti sve mjere, da se ti učenici što prije upišu. Dalje je škol. odbor ustanovio, da je školski prostor prema len te da bi bilo potrebno potražiti podesne prostorije za održavanje nastave.

Školski odbor se zanimao i za promjene u nastavničkom kadru, kao i za broj i moguću potrebu većeg broja nastavnika.

Govorilo se i o disciplini učenika obzirom na skućeni prostor.

Član odbora drug Pero Dukić iznio je potrebu i važnost održavanja roditeljskih sastanaka i ustanovio je, da i roditelji i učenici imaju veliku korist od ovakvih sastanaka. Sastanci ovakve vrsti održavali su se redovito na ovoj školi, pa će se s time i nastaviti. Bilo bi neophodno potrebno, da ove sastanke posjećuje veći broj roditelja. Prisutni članovi su ustanovili, da jedan dio

Književna sekcija izdala „LAN“ Bogumila Tonija

Ovih dana je izašla zbirka pjesama poznatog dječjeg i omladinskog pisca Bogumila Tonija »Lan« u izdanju Književne sekcije iz Samobora. »Lan« je zbirka pjesama za djecu o lanu, veoma poučna i potrebna na našem književnom tržištu. Sasvim je sigurno, da će ovo izdanje Tonija naići na topao prijem kod djece, kojoj je zbirka i namijenjena.

Predgovor zbirci napisao je pjesnik i prijatelj Tonija dr. Stjepan Orešković, koji je počeo slijedećim riječima: »Djeco! Vidjeli ste polje lana, kada on cvate modro kao ono vedro ljetno nebo nad poljanama. Evo, o tom lanu sastavio vam je ove pjesmice pjesnik Bogumil Toni«.

U prethodnoj pjesmici o lanu, Toni se obraća i za čuvanje narodne nošnje:

»A ja, ljudi, imam
i još jednu prošnju:
Čuvajte uz mene
i narodnu svoju nošnju!«

Četiri godine je prošlo, što je Toni zaklopio svoje umorne oči, njega više nema među nama, ali on će još dugo, dugo živjeti u našim srcima sa svojim nježnim i dragim pjesmicama.

Zbirka »Lan« izašla je u 2.000 primjerkama pod uredništvom Đure Bregeša, a za izdavača je Stanislav Trpin. Zbirku je tiskala samoborska tiskara »Prosvjeta«.

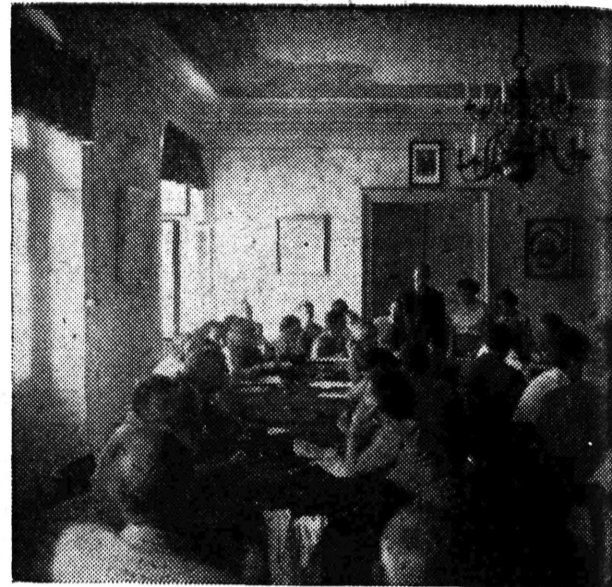
M. Grakalić

članova škol. odbora vrlo neredovito dolazi na sastanke, pa se i ovi ovim putem umoljavaju, da ubuduće redovitije dolaze.

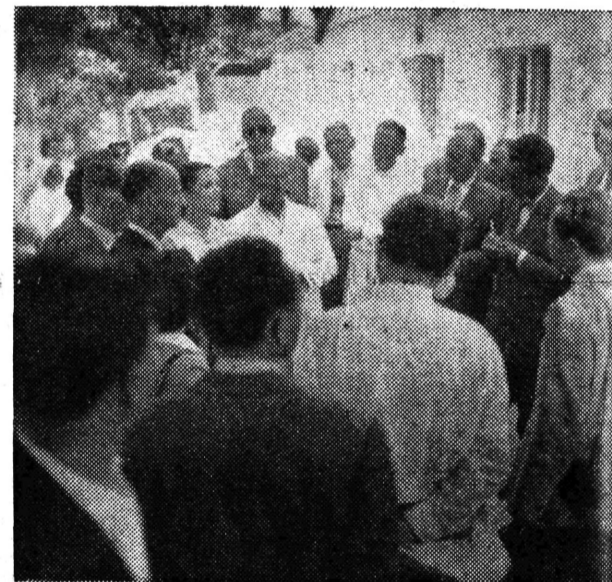
Od osnutka novog škol. odbora, koji su naši građani izabrali, ovaj se odbor redovito sastajao i pretresao sva pitanja škole. Iz svega toga se vidi, da se školski odbor mnogo brine i trudi oko napretka školstva u Samoboru, pa će svi članovi na zborovima birača, koji su ih izabrali, podnijeti o tome izvještaj.

prof. M. G.

SLIKE S POSJETE GRUPE OUN SAMOBORU

Pozdrav gostiju u gradskoj vijećnici

Razgledanje Doma narodnog zdravlja

Obrana Samobora od požara u XVIII. stoljeću

Zanimljiv vatrogasni propis iz godine 1788.

(Nastavak)

Za održavanje reda, koji je potreban za uspješno gašenje požara, dužne su općine u većim mjestima unaprijed odrediti vlasnicima kuća i njihovim slugama dužnosti za slučaj požara: »nekoji zmed njih imaju na pošiljanje, i navještenje ognja (kuriri!), nekoji na donošenje vode, privazanja preseka, ali drugih potrebočah, nekoji na čuvajne oslobodjenoga Imetka, drugi zadnič za gašenje, drapanje i trganje odrediti . . .« (§ 40.). Na znak uzbune dužni su suci, prisežnici i ostali općinski činovnici i svojom brzinom i primjerima prednjačiti ostalima. Drvodjelci, zidari, kovači, bravari, dimnjačari, mlinari i slični majstori dužni su sami s potrebnim alatom doći na garište ili moraju poslati svoje ljude. Svi ostali stanovnici i njihove sluge dužni su se staviti s potrebnim priborom na raspolaganje kod gašenja požara (§ 44.), dok susjedna gospodarstva i plemići, koji vide požar ili budu pozvani u pomoć, dužni su također doći sa svojim ljudima.

Kod gašenja treba s ljudima razumno postupati, sposobne uposliti, a nesposobne odstraniti, paziti na red kod donošenja vode, spriječiti svaku suvišnu viku i buku. Dok muškarci svi sudjeluju kod gašenja požara, žene moraju ostati kod kuće, i ako

prijeti opasnost, moraju odvezati stoku za seljenje, sakupljaju kućnu imovinu za ispražnjenje, polijevaju kućni krov. U slučaju krajnje pogibelji ima se u sve kuće prinašati voda, krovni otvori moraju se braniti od iskara, a svi prozori i otvori zatvarati kamenjem, zemljom ili stajskim gnojem. Ako nema izgleda za spas koje kuće, imade se oko nje srušiti sve spojne zidove, plotove i drveće, da se požar ne proširi (§ 51.).

U četvrtom poglavlju navode se odredbe o mjerama protiv posljedica požara. Tu se veli: »Akoprem vre ogenj pogašen je, nesme vendar ni jedan zmed ljudih, za gašenje naredjenih predi oditi, neg mesta Sudec, ali on, koj pri ognju ravnal je, dopusti«. Na garištu treba ostaviti nekoliko stražara da paze na iskre, od kojih bi mogao nastati novi požar (§ 54.). Predzadnji paragraf traži, da se po završenom gašenju požara mora sav alat i pribor za gašenje sabrati, popraviti i vratiti vlasnicima. Za slučaj krađe ili utaje krivci se strogo kažnjavaju. Konačno se traži istraga o uzroku požara, pismeni izvještaj Varmediji, kako bi se eventualni krivci mogli kazniti.

Sačuvan je i drugi, nešto popunjeni, dvojezični vatrogasni propis za Ilirske provincije, izdan u Trstu 20. svibnja 1816.

O požarima i mjerama protiv njih ostalo je do danas u Samoboru mnogo toga zapamćeno i zapisano. Tako se na pr. znade, da je najveći požar poharao Samobor godine 1794., kada je izgorjela gotovo polovica Samobora. »Komisari od ognja i kominov« strogo su pregledavali kuće, ognjišta, dimnjake i kuhinje. — U tu svrhu Samobor je bio podijeljen na 6 vatrogasnih područja.

Znade se, da je godine 1814. samoborski ljekarnik Juraj Valentović kao »komisar od ognja« podnio izvještaj o svom uređivanju kod nekog požara pa »prosi osobno bujno Petra Tkalčića ženu telesno kaštigati«, koja se u velikoj pogibelji još nad »poštenimi ljudi, koji su braniti k ognju došli, karala i vse za norce i prez pameti zvala«. Takva žena, završava Valentović vrlo ozbiljno, »je vredna, da njoj plemeniti magistratuš ne oprost, drugač bi još mene pri pregledanju dimnjakov z metlum van stirala, ar je prez toga jako gizdava«.

Uz ručne štrcaljke općina je god. 1821. nabavila veliku voznu štrcaljku od zagrebačkog kotlara Franje Pečka za svotu od 850 forinti, a godine 1833. općina već ima 3 štrcaljke, kojima naizmjenično upravljaju cehovi: kožarski i čizmarski, stolarski i klobučarski, te tkalački i krojački.

To je trajalo do godine 1890., kada je i u Samoboru osnovano Dobrovoljno vatrogasno društvo.

Ivica Sudnik

FILM

Premijera domaćeg filma „Milion na otoku“

21. IX. odigrana je u Samoboru premijera domaćeg filma »Milion na otoku«. Premijeri su prisustvovali: režiser filma Branko Bauer, Igor Rogulja, Zlatko Lukman, Radovan Vučković, Relja Bašić, Vlado Bačić, snimatelj Branko Blažina i scenarista Arsen Diklić. Pored njih kao gosti prisustvovali su premijeri nosioci glavnih uloga iz umjetničkog filma »Jubilej gospodina Ikla«, Lila Andres i Antun Nalis.

Glumci su predstavljani publici, koja ih je pozdravila srdačnim pjeskom. Primanju su prisustvovali: narodni zastupnik A. Valečić, predsjednik NOO-e Samobor S. Vugrinec i predstavnici političkih i društvenih organizacija. — Sami glumci bili su

Narodno sveučilište

U okviru Narodnog sveučilišta održao je u Narodnom domu 20. IX. predavanje o Japanu sveučilišni profesor dr. N. kola Peršić. Predavač je u svom prikazu obuhvatio tu veliku i zanimljivu zemlju s historijskog, geografskog, kulturno-političkog stanovništva, njenu bujnu i bogatu floru i faunu i na taj način upoznao prisutne s nekim do sada barem za šire slojeve nepoznatim pojedinostima. — Primjerice prirast stanovništva u toj zemlji je preko 11,000.000 godišnje, glavna im je hrana riža, dok je pod šumom tri četvrtine čitavog teritorija.

S ovim predavanjem započelo je radom Narodno sveučilište u Samoboru za sezonu 1955.-56., koja će se, ne bude li zapreka, održavati svakog utorka. Na svršetku predavanja prikazana su 2 kratka filma: Celje i V. Nazor. Predavanju je prisustvovalo oko 250 osoba. M

27. rujna održala je u Narodnom sveučilištu predavanje drugarica dr. prof. Anka Matić, docent filozofskog fakulteta iz Zagreba. Tema predavanja »Zašto djeca lažu«, privukla je pažnju mnogih roditelja, pedagoga, pravnika pa i same djece, pa je kino dvorana bila gotovo sasvim puna.

Predavačica je temu obradila čisto naučno, nastojeći je donijeti na jedan za svu publiku pristupačan način. U svom izlaganju dokazivala je, da kod djece postoje dvije vrste laži i to: one bezazlene laži, koje su rezultat dojmova nastalih bilo uslijed slušanja raznih priča, bilo da su afektivne prirode, i one druge laži, koja je rezultat straha pred kaznom ili straha lažljivca, da se sazna nešto za što misle, da bi se morala sramiti. — Predavačica je u potvrdu tih svojih tvrdnji iznijela nekoliko primjera, koji na uvjerljiv način potvrđuju njena izlaganja. Publika je napustila dvoranu zadovoljna obradom teme i jedino, kao nedostatak može se uzeti preslab organ predavačice i prilično loša akustičnost dvorane. Zbog toga je preporučljivo, da publika zauzme prva mjesta, a ne da ona ostaju redovito prazna, jer se na koncu ne može od predavača tražiti, da napreže preko jednog sata svoj organ. M

U okviru Narodnog sveučilišta započeo je 15. rujna tečaj engleskog i njemačkog jezika, koji će trajati do 15. lipnja 1956.

Za oba tečaja vladao je kod radnika i službenika veliki interes i broj upisanih iznenadio je svako očekivanje. Na prethodnom sastanku nastavnika i tečajaca dogovoreno je, da tečaj radi tjedno jedan puta po 2 školska sata i to: engleski ponedjeljkom a njemački četvrtkom.

Iz ovoga rada vidi se, da je Narodno sveučilište proširilo djelokrug svog rada i da ima predviđeno još nekoliko tečajeva iz raznih oblasti narodnog prosvjetevanja. Ima mnogo vjerojatnosti, da će biti dosta interesenata i za te tečajeve, što bi značilo, da će samoborsko Narodno sveučilište većim dijelom odgovoriti svome zadatku. M.

oduševljeni prijemom u Samoboru, pa su među inim u knjigu utisaka napisali i ovo: »Srdačnost i oduševljenje doživeto u Samoboru bilo mi je jedno od najvećih prizna« (Radovan Vučković). Drugi je napisao: »Nisam znao, da ću se tako ugodno provesti u društvu naših prijatelja iz Samobora« (Igor Rogulja). Beograđanin Arsen Diklić napisao je: »Prvi put sam u Samoboru i u noći ništa nisam video od tog lepog grada, ali sam video zahvalnu publiku, a to je najbolja nagrada za rad na »Milionima na otoku«.

I ostali su napisali po koju lijepu i toplu riječ na račun samoborske publike, pa to treba uzeti kao jedno lijepo priznanje od strane glumaca samoborskoj publici, koja je kako oni ističu, naročito zahvalna publika. MaBo

OBAVIJEST

Zbog premještaja iz Samobora u drugo mjesto bila mi je dužnost oprostiti se sa svima, koji su mi bili dobri i dragi, što mi zbog kratkoće vremena nije bilo moguće, pa se ovim putem opraštam od dragog mi Samobora i sviju kolega, prijatelja, rođaka i znanaca, s kojima to nisam stigla osobno učiniti. Sve ću ih zadržati u najljepšoj uspomeni. Mira Jazbinski, nastavnica

K R I M I N A L

Organi Narodne milicije često naiđu ili su pozivani, da ureduju u slučajevima izgrednika-pijanaca, a gotovo isto toliko puta budu ometani u svom uređivanju od strane građana, koji se tu slučajno nađu. Redovito su takvi »građani« na strani izgrednika i obično bude sto muka, da se s njima izađe na kraj. Događa se i to, da izgrednik ili po koji kriminalni tip u takvoj gužvi izmakne organu NM, pa ne može biti priveden zasluženoj kazni. Takvi posrednici zaboravljaju, da i sami mogu biti pozivani na odgovornost, a razumije se, u težim slučajevima snositi i teže zakonske posljedice.

Od poznatih pijanaca-izgrednika najzvučniji su Franjo Kosi i Dragutin Senica. Kad se njih dva nađu u kojem javnom lokalu, u stanju su rastjerati sve goste, a da se i ne govori o uvredama, kojima su gosti izvrgnuti. Od njih dvojice ne zna se, koji nastupa s više drskosti. Na pr. Senica pijan obilazi državne urede i ometa rad službenika, razumije se uz vrijeđanje svakoga, s kime se sretne. U ovakvom slučaju ne preostaje drugo, nego da ga se pritvori, dok se ne otriježni. Međutim, on se ne ograničava samo na zatvorene prostorije, već onako pijan (uzgred rečeno svaki dan) više ulicama noću i radnim ljudima ne da spavati. U ovom slučaju trebao bi pozvati gostioničare, da se pridržavaju člana 2. toč. 9. »Sl. list FNRJ« broj 29.-1949., u kome se govori o posluživanju pićem pijanih ljudi.

I u selima se nađe takvih izgrednika. Tako primjerice u selu Kladju za vrijeme zabave izazvali su tučnjavu Jura Čitarović i Stjepan Kotarski, i kad su organi NM uređovali, Čitarović je skočio do susjednog plota, iščupao kolac i navalio na milicionera. Samo prisutnosti duha organa NM spriječena je nesreća, koja bi u protivnom slučaju bila neizbježiva.

Nepotrebno je nabrajati više slučajeva, jer već i ovo nekoliko primjera lijepo ilustrira tešku dužnost, koju vrše organi NM pod cijenu, da i sami budu napadnuti. — Stoga je poželjno, da se nitko ne upliće u redovanje, ako ne želi pomoći, da se utvrdi pravo stanje stvari, jer na taj način samo otežava situaciju, dok s druge strane može sebi naškoditi.

L. D. milicioner

Građani nam pišu . . .

NASI PILARI. Izgleda, da među našim pilarama ipak vlada sklad i sloga. Dođuše, prema njihovom takmičenju tko će od njih »zgrabiti« koju mušteriju, to se i ne bi moglo odmah ustvrditi. No u cijena nama su jednodušni i lojalni. Čini se, da tu nema nikakve konkurencije. — Zašto su uzeli baš 1. rujna kao novo mjerilo za povišenje cijena svojih usluga, to nije poznato. Njihova filozofija kaže, da je mast poskupila na toliko i toliko, i oni preko noći povisiše cijene pilenja za preko 50%. Da li je to dopustivo? Da li mi službenici i namještenici doista moramo trpjeti ovakvu proizvoljnost, da ne kažemo i samovolju. Ne samo po cijenama, koje su tako poskočile kod njih, nego i po načinu, kako se vrše »usluge«, valjalo bi urediti to naše pilarsko pitanje.

Kad je već riječ o njima, ne bi bilo zgorega reći nešto i o tome, kako imade »ukusnih« ploča ili »cimera«. Na pr. ona tabla na trgu doista je mogla biti ukusnije prirode. — ic

ZEMLJE I PECIVO. Kolikogod su naši pilari složni, toliko su naši pekari nesložni. Eto, cijene peciva su različite. Da li je kvaliteta ili vaga drugačija kod privatnih pekara i kod obrtnih poduzeća, nije baš poznato, jer bi o tome mogla kazati svoju riječ tržna inspekcija. No svakako je razlika u cijeni, a to je dosta važno: kod privatnika na pr. 6 Din, a kod poduzeća 7 Din.

S time u vezi trebalo bi utvrditi, gdje pecivo nabavljaju naši ugostitelji; ako kod privatnika, onda se zarađuje po komadu 2 Din, a ako kod poduzeća, onda 1 Din, jer je pecivo po 8 Din. — Sada se šta više govori, da će neki ugostitelji kupovati i nabavljati pecivo u Zagrebu! To će, kako sam obavješten, učiniti radi toga, što je tamošnje pecivo izdašnije na pr. za pravljene sendviča. To nikako nije osobita reklama za naše pogone pekarske struke! — r

ODVOZ SMEĆA pravilno se odvijao. No na nešto bi pri tome ipak valjalo upozoriti. Događa se, da neki ne slučajni, nego namjerni proizlasci prije odvoza smeća raskapaju sanduke i dr., e da bi našli takve otpatke, koje bi mogli unovčiti. — To bi još nekako i išlo, ali je bilo slučajeva, da je odnijeta cijela posuda, u kojoj je iznijeto smeće, zato, što je bila limena . . . Ako se tako nastavi, pitanje je, ne će li u zimi odnijeti i sanduke koji su od drva? k.

PITANJE UGLJENA. Sa svih strana čuju se žalbe i pritužbe, da u Samoboru, iako stojimo pred zimom, nema dovoljno ugljena za loženje peći. Koji je tome uzrok? Trgovačko poduzeće »Vratnik« možda bi o tome moglo dati točne informacije, jer je ono do sada vršilo narudžbe i prodaju ugljena na pr. iz Velenja, s kojim su naručiocci bili dosta zadovoljni. — c

RAZNOŠENJE POŠTE. Pošta dolazi u Samobor posebnim poštanskim automobilom oko pola 9. No pošta se raznosi tek iza 10 sati. Mnogi, koji su podalje od centra, primaju poštu tek pslje pdne. U čemu je uzrok tme? Kažu, da je jedan od razloga pomanjkanje službenika. — Ako je tako, onda bi trebalo uznastojati, da se poveća broj radnih mjesta, tim više, što su dosadašnji raznosioci pošte angažirani i na rad izvan Samobora.

Kada je riječ o raznošenju pošte, valjalo bi i pitanju prodaje novina posvetiti veću pažnju, jer se događa, da interesenti žele kupiti novine, a prodavaonica je zatvorena, odnosno nije označeno radno vrijeme iste. x

Obnovite pretplatu!

OD 23.--30. X. 1955. »PLANINARSKI TJEDAN«

Samobor i njegovi historijski spomenici

Navršilo se 710 godina, što je kralj Bela III. podijelio Samoboru naziv »slobodnog i kr. poveijenog trgovišta« za zasluge u trgovini i obrtu, te za njegovo hrabro držanje protiv Mongola. Time je dotadašnje selo dobilo povlastice i priznanje s kakvim su se ponosili naši najveći gradovi. Zanimljivo je, da je i Zagreb dobio te godine neke povlastice od kralja Bele III. Tako je Samobor ušao u historiju.

STARI GRAD

Najstarija je građevina u Samoboru Stari grad, podignut na brdu Tepcu oko 1260. godine. Sve do 1898. bio je u privatnom vlasništvu, pa ga te godine otkupi Samoborska općina. Mnogi poznati i nepoznati velikaši izredali su se kao njegovi gospodari. Nije poznato, po čijem je nacrtu podignut, a o tehničkim podacima znamo vrlo malo. Kasnije je nekoliko puta dograđivan i renoviran, a sredinom XIX. stoljeća počeo se rušiti. Zub vremena, prohujali vjetrovi i dani ostavili su mu gole zidine.

U blizini Samobora podignuto je više tvrđava. Još danas je sačuvana tvrđava Mokrice. Druge su, kao na pr. Okić i Lipovec sada u ruševinama. One nam svjedoče o prohujalom vremenu.

KUĆE I DVORCI

Prilično lijepo može se vidjeti, kako su u prošlosti živjeli u Samoboru naši preci. Kraj visokih i velikih dvoraca, kao što su dvorac Podolje, Hamor, Zidanice, Rajzerov dvorac u Gajevoj ul., Langovoj ul., Gizniku i još neki drugi, dižu se male purgarske kućice, koje su nekad bile pokrivene šopom (slamom). Razlika u stanovima dvoraca i kućica bila je velika. Samoborska buržoazija živjela je raskošno i

bezbrizno; u tim dvorcima priređivali su se plesovi, zabave i drugo, dok su purgeri živjeli bijedno u sobicama, više puta po desetak u jednoj sobi, radeći čitav svoj vijek. — Rudarska buna 1813. godine nije ništa olakšala život siromašnih purgera.

Te kuće i dvorci najbolji su historijski dokumenti prošlog života u Samoboru. Iz tih kuća i dvoraca čitamo, ma da i ne piše, događaje i historiju.

CRKVE

Historijski je najzanimljivija crkva Sv. Mihailja u Taborcu pod Starim gradom. Podignuta je u drugoj polovini XV. vijeka u gotskom stilu, a kasnije je prepravkama dobila barokni. U crkvi Sv. Vida (Dubrava) pronađene su zanimljive freske ispod naslage vapna, kojom su bile freske prekrivene. Lijepih fresaka ima i u Franjevačkoj crkvi.

Prilično veliki broj crkava u Samoboru (šest) možemo tumačiti samo postojanjem prilično jake buržoazije. Po st. lu njihove građnje, uređaju i drugom, one nam daju niz historijskih dokaza o razvitku i moći buržoazije u Samoboru.

KURIJE

U blizini Samobora bile su smještene t. zv. »Kurije«, to su dvorci, u koje su dolazili plemići i buržoazija u toku ljetnih mjeseci, a neki vlastelini su u tim »kurijama« stalno živjeli. Tako je poznata blizu Samobora »Mirnovečka kurija«, u kojoj je održan ilirski sastanak, poznat u povijesti pod nazivom »Mirnovečki sastanak«. Bilo je u blizini Samobora mnogo takvih »kurija«, kao na pr. »Kurija Kerestinec« itd. Neke kurije su sačuvane do danas.

Marijan Grakalić

FILMOVI U MJESECU LISTOPADU 1955.

Kino Prosvjetne ustanove prikazuje slijedeće filmove:

30. IX.—2. X. »Crvena rijeka«, američki western film;
- 3., 5. i 6. X. »Prognanici iz Poker Fleta«, američki western;
- 8.—10. »Prolječne pjesme«, crtani muzički film u koloru. U tom filmu, kojega je stvorio Walt Disney, uživat će ljubitelji glazbe i plesa;
- 12.—13. »Put u Cariboo«, američki western. U potrazi za zlatom dolazi do sukoba s Indijancima i razbojničkom bandom. — Razdvojeni prijatelji, smrtno ranjeni, izmire se, a karavana krene dalje na putu u Cilcotin Dolinu;
- 15.—17. »Sadko«, ruska filmska bajka u koloru, spada među solidna djela ruskih realizatora i izdvaja se iz velikog niza prosječnih propagandnih sovjetskih filmskih proizvoda. Film je nagrađen na festivalu u Veneciji nagradom Lava sv. Marka;
- 19.—20. »Pjesma mladosti«, talijanski film u kome su prikazane ljepote Venecije, Napulja i Rima. Film raspjevanih melodije Italije;
- 22.—24. »Kćerka Bele Star«, američki western, prava slika divljeg zapada, borba šerifa i njegovih ljudi s grupama raznih odmetnika;
- 25.—27. »Pepeljuga«, Walt Disney crtani kolor film. Po poznatoj dječjoj priči stvorena je filmska opereta o siromašnoj djevojčici, koja svojom dobrotom i marljivošću postiže sreću u životu;
- 29.—31. »Romeo i Julija«, film snimljen u tehnokoloru. Na festivalu u Veneciji god. 1954. nagrađen je »Zlatnim venecijanskim lavom«. Smrtna mržnja veronskih porodica Monteki i Kapuleti nije mogla zaustaviti ljubav Romea i Julije. Tek nad mrtvim tijelima svoje djece dolazi do izmirenja.

Obavijest! Od 15. X. o. g. u kinu Prosvjetne ustanove »Narodni dom« počinju kino predstave u 17. i 19.30 sati. Matineje u nedjelju prikazivat će se i nadalje u 10 sati u jutro.

Uprava

Sport

NOGOMET

U nedjelju 18. IX. odigrana je u Samoboru prvenstvena utakmica između NK »Samobor« i NK »Oštrc« (Ziatar), koja je završila minimalnom, ali vrijednom pobjedom domaće momčadi rezultatom 1:0. — Bila je to prava prvenstvena utakmica, u kojoj su obje momčadi uložile sve napore za što povoljniji ishod. Brza i na momente oštra, ali ne gruba igra, obilovala je brzim i opasnim napadima, koje su dobre obrane otklanjale na vrijeme. Domaća momčad je bila nešto bolja i opasnija pred protivničkim vratima.

Da nije postignut veći rezultat, krivnja leži u nervoznoj igri naše navale. Kod do-

Samoborci u šali . . .

PLAĆANJE »VRBANOM«

Na sve strane govor je o zajmovima. Neki ih podižu radi nabave industrijske i druge robe, a neki opet radi nadogradnje starih kuća i njihovih popravaka, odnosno za izgradnju novoogradnji.

— Dobio sam novac, zapravo ne gotov novac, ali ću ti platiti »vrbanom«, misleći očito na virmanski ček.

ZUMBERAČKA ZAMJENA

Sastala se dva žumberčana i sklopiše na brzinu zamjenu. Radilo se o cipelama. Jedan je nosio nove i potužio se drugome, da su mu prevelike, a drugi opet imao na nogama novije cipele i tužio se, da su mu premale. Onaj prvi dao drugome svoje, a ovaj se izuo i predao opet svoje. Razišli se kô ljudi!

No vrag se kasnije pojavio: kad je htio onaj drugi navući na noge zamijenjene cipele, opazio je jadan, da su mu premale. Šta će sada, ove su premale, a svoje je dao drugu, koji je već na putu u žumberak. — Brže bolje zagrabio bosonog i dostigao zamjenu i svoje cipele i od posla ne ostade ništa.

maćih naročito se može istaći sigurnu igru Gaberca i Žibrata u obrani, dok je u navalmom redu Mesić, svojom mirnom stalženom igrom odlično povezivao navalu i obranu, a brzi Rudolf, unosio zabunu u protivničku obranu. Kranjčec, pod dojmom oprostaja sa samoborskom publikom nije pružio uobičajenu igru. — Momčad je nastupila u slijedećem sastavu: Tenk Z., Gaberc, Medved M., Žibrat, Stanić, Jednačak M., Kranjčec, Medved G., Mesić, Rudolf D. Gol je postigao Jednačak. Prije početka utakmice predsjednik NK »Samobor« drug Čedo Bastijančić, oprostio se u ime uprave kluba s igračima Željkom Kranjčecom i Slavkom Subanovićem, predavši im darove. Zahvalio im se na njihovom aktivnom radu u našem društvu i zaželio im mnogo uspjeha u JNA. U ime igrača oprostio se od drugova Željka i Slavka, kapetan momčadi, Milan Medved.

Nakon nedjeljne utakmice naš se klub još jače učvrstio na prvom mjestu, te za sada sigurno vodi na prvenstvenoj tablici Podsavezne lige.

Z T

Čitajte i širite

»SAMOBORSKE NOVINE«

i surađujte u njima

IZGUBLJENO

U nedjelju vozeći se vlakom iz Zagreba u 18.15 sati, izgubila sam novčanik s legitimacijom, glasećom na Katicu Majnarić iz Hrastine. Moli se poštteni nalaznik, da istu vrati dok si ostalo može zadržati.

IZGUBLJENA VESTA

na cesti između Samobora i Luča dana 25. IX. — Umoljava se poštteni nalaznik da je uz nagradu preda u uredništvu »Samoborskih novina«.

Iz matičnog ureda

ROĐENI :

Sačur Verica, kći Andrije i Dragice, 30. VIII.
Mihelić Stjepan, sin Franje i Dragice, 1. IX.
Peršin Višnja, kći Stjepana i Ljube, 1. IX.
Štengl Zdenko, sin Marijana i Marije, 2. IX.
Medved Gabrica, kći Gabrijela i Marije, 2. IX.
Brajdić Stjepan, sin Josipa i Dragice, 4. IX.
Mavračić Franjo, sin Slavka i Zore, 7. IX.
Piršić Darinka, kći Franje i Zdenke, 9. IX.
Kuhar Franjo, sin Franje i Barice, 10. IX.
Šabarić Vesna, kći Vinka i Magde, 11. IX.
Pribanić Ivan, sin Ivana i Nade, 11. IX.
Pribanić Zorica, kći Ivana i Nade, 11. IX.
Tomaško Beata, kći Lovre i Slavice, 13. IX.
Librić Anđela, kći Vida i Magde, 15. IX.
Dekanić Mirjana, kći Fabijana i Marije, 13. IX.
Mesić Ljiljana, kći Ivana i Nade, 13. IX.
Marković Janez, sin Alojza i Terezije, 14. IX.
Niki Katarina, kći Branka i Vere, 16. IX.
Matijaščić Marijan, sin Ivana i Ivke, 20. IX.
Jagodić Barbara, kći Antuna i Ane, 22. IX.
Otmacić Verica, kći Janka i Anice, 22. IX.

VJENČANI :

Vuğrin Stjepan, strojomehaničar i Kupres Katica, kućanica, 17. IX.
Šabić Husein, radnik i Fabeković Anica, kućanica, 17. IX.
Pintar Otmar, šofer i Beljan Vinca, radnica, 18. IX.

UMRLI :

Niki Štefanija, dijete staro 1 godinu, 12. IX.
Kižlin Ivan, zem., star 65 god., 18. IX.
Šušlec Suzana, kućanica, 59 god., 23. IX.
Kuhar Sava, kućanica, 75 god., 26. IX.